

การประเมินและติดตามผล หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

■ ดร. นิตยา สุขเสรีทรัพย์

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลคุณลักษณะและความรู้ความสามารถของ มหาบัณฑิตที่สำเร็จตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดประชากร ใช้ประชากรทั้งหมดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะ มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2539-2545 ภาคปกติ จำนวน 17 คน อาจารย์ ผู้สอนในหลักสูตร จำนวน 12 คน และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 12 คน 2) การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามจำนวน 3 ชุด ประเมินโดยผู้สำเร็จ การศึกษา อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรและผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และติดตามทางโทรศัพท์ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน สำหรับแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์และรวบรวมโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตและอาจารย์ผู้สอนประเมิน หลักสูตรโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านโครงสร้าง ด้านเนื้อหาวิชา ด้านการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน 2) ผู้บังคับบัญชามีความ คิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความรู้พื้นฐานในวิชา ภาษาอังกฤษ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

Abstract

This study aimed to evaluate the appropriateness of objectives, structure, contents, teaching and learning activities, measurement and evaluation as well as the follow-up assessment of knowledge, ability and characteristic traits of the graduates assessed by their bosses.

The study was carried out in stages as follows: 1) determining population which consists of 17 graduates completing the Master of Arts degree program (MA) in English at the Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University during the academic years 1996-2002, 12 instructors teaching the MA English Program, and 12 bosses or supervisors of the graduates. 2) designing instruments consisting of three sets of specially-designed questionnaires to survey the evaluation of the graduates, the instructors and the bosses on the MA English Program. 3) collecting data by sending questionnaires through mail to the graduates and the bosses while questionnaires for the instructors were hand delivered. 4) analyzing data involving the use of ready-made computer program to calculate percentage, mean and standard deviation. Open-ended questions were counted and reported in frequency and percentage.

Findings of the study showed that both the graduates and the instructors agreed that the MA English program was highly appropriate in terms of objectives, structure, contents, teaching and learning activities, measurement and

evaluation. The bosses and supervisors evaluated the graduates high in regards to their English competence, responsibility, and ability to work with others.

คำนำ

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าในประเทศใด ระดับใด และในหลักสูตรใดหรือรายวิชาใดก็ตาม จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดได้ ถ้าไม่มีหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา หลักสูตรถือได้ว่าเป็นหัวใจที่สำคัญของการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าการศึกษาที่จัดให้แก่ผู้เรียนนั้นเน้นหนักไปในทิศทางใด การศึกษาในแต่ละระดับจึงถือว่าการศึกษาคือสิ่งที่สำคัญ เพราะหลักสูตรจะกำหนดทิศทางของการศึกษาในการให้ความรู้ ถ่ายทอดวัฒนธรรม เสริมสร้างทักษะ ปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และเสริมสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียนให้พัฒนาไปในทุก ๆ ด้าน ซึ่งในการจะพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมอารยประเทศโดยใช้การเรียนการสอนแบบสองภาษาคือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศนั้น ภาษาอังกฤษนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาสากลที่สำคัญ ภาษาหนึ่งของโลก ที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาค้นคว้าและค้นพบองค์ความรู้ต่างๆ ตลอดจนติดต่อสื่อสารกับประชากรทั่วโลก ในภาคธุรกิจการค้า ภาคอุตสาหกรรม ภาคการบริการและการท่องเที่ยว ดังนั้นหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เป็นจริง และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความทันสมัย สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ตามความต้องการของสังคมและหน่วยงานหรือองค์กร เฉพาะทางในวิชาชีพต่างๆ ตลอดจนผู้เรียนและผู้ใช้งานผลิตของหลักสูตร

การที่หลักสูตรมีลักษณะที่เป็นพลวัต (Dynamic) เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของสังคม เมื่อใช้ไปสักระยะหนึ่งก็จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้มากที่สุด เนื้อหาองค์ความรู้ กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเคยเหมาะสมพอเพียงในระยะเวลาหนึ่ง อาจไม่เหมาะสมเพียงพอในระยะเวลาต่อมา จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพราะการประเมินหลักสูตรนั้น ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของการผลิตมหาบัณฑิตในหลักสูตรวิชาเอกภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคม และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงจำเป็นที่จะดำเนินการประเมินและติดตามผลหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรตามความต้องการของสังคม เอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียนและผู้ใช้หรือผู้บริโภคผลผลิตของหลักสูตรได้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อประเมินและติดตามผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

4. เพื่อติดตามคุณลักษณะและความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินและติดตามผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2539-2545 ภาคปกติ จำนวน 17 คน อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร จำนวน 12 คน และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 12 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด คือ

ชุดที่ 1 การประเมินและติดตามผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิตเป็นผู้ประเมิน

ชุดที่ 2 การประเมินและติดตามผลหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยอาจารย์ผู้สอนมหาบัณฑิตเป็นผู้ประเมิน

ชุดที่ 3 การประเมินและติดตามผลหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้บังคับบัญชาชมหาบัณฑิตเป็นผู้ประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ ภาคปกติ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2539-2545 และผู้บังคับบัญชาชมหาบัณฑิต โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ในกรณีที่ได้รับแบบสอบถามส่งกลับคืนมาล่าช้าใช้วิธีการติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลอาจารย์ผู้สอนในระดับมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำบันทึกข้อความขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน และรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

2.1 สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test

3. สำหรับแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์และรวบรวมโดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

จากการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์พบว่า

1. ผู้สำเร็จการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ คือ

1.1 ด้านวิชาการ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลิกภาพ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนของผู้สำเร็จการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวม **ไม่มี** ความแตกต่าง

3. ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต และอาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ

3.1 ด้านโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา

3.2 ด้านการจัดเนื้อหาวิชา

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.4 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษา และอาจารย์ผู้สอนโดยรวมแตกต่างกัน คือ

4.1 ด้านการจัดเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

4.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

4.3 ด้านการวัดผล และประเมินผล

5. ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการทำปฏิญานพนธ์ ดังนี้ คือ

5.1 สามารถนำไปประยุกต์ในการทำผลงานทางวิชาการ และศึกษาต่อ

5.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้ขั้นตอนกระบวนการของการศึกษาวิเคราะห์ และวิจัย

5.3 ได้ค้นคว้าอย่างละเอียดลึกซึ้ง และเปิดโลกทัศน์มากขึ้น

6. ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการสอบประมวลความรู้ เพราะ

6.1 เป็นการวัดความรู้ ความเข้าใจที่เรียนมา

6.2 ทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหา

6.3 เป็นการประเมินภาพรวมของความรู้ และการคิดวิเคราะห์

7. ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร คือ

7.1 ควรจัดให้มีหลายแผนการเรียน คือ เปิดโอกาสให้เรียนช่วงปิดเทอมแล้วสะสมหน่วยกิตจนจบ ไม่ต้องสอบประมวลความรู้วิชา และหากเรียนจบรายวิชา โดยไม่เขียนสารนิพนธ์หรือปริญญาานิพนธ์ให้ประสาท Diploma ได้ และสะสมหน่วยกิตต่อยอดจนจบโปรแกรมการเรียนได้

7.2 ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยนำไปประยุกต์ใช้ได้

7.3 หลีกเลี่ยงการเปิดรายวิชาที่มีเนื้อหาคล้าย ๆ กัน แต่ชื่อต่างกัน

7.4 ควรปรับจำนวนหน่วยกิต และเนื้อหาของแต่ละรายวิชาให้เท่ากัน โดยให้ทุกรายวิชา มีจำนวนหน่วยกิตเป็น 3 หน่วยกิต

8. ผู้สำเร็จการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่าควรเพิ่มรายวิชาเกี่ยวกับการวิจัย การเขียนปริญญาานิพนธ์ และสถิติเบื้องต้นในการทำวิจัยในหลักสูตร ส่วนวิชาที่ไม่มีความจำเป็นต้องเรียนคือ วิชาการวรรณคดี และศิลปะการพูด โดยอาจารย์ผู้สอนมี

ความคิดว่าควรปรับปรุงให้ทันสมัยทุกวิชา

9. ผู้บังคับบัญชามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถของมหาบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านความรู้พื้นฐานในวิชาภาษาอังกฤษ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

10. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา จำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ความสามารถในการเขียนเอกสารทางวิชาการ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

11. ผู้สำเร็จการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะหรือภาควิชาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

11.1 การปฐมนิเทศ ควรปรับปรุงในเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย การให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะและภาควิชา การให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาจากภาควิชาและอาจารย์ที่ปรึกษา

11.2 การให้บริการต่าง ๆ ของภาควิชา มีความเหมาะสมดี

11.3 การทำวิทยานิพนธ์ควรปรับปรุงในเรื่องการเลือกอาจารย์ที่เป็นกรรมการอ่านวิทยานิพนธ์ (Reader) ส่วนการเลือกอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมดี

11.4 บรรยากาศทางวิชาการ ทั้งในระดับคณะวิชา และภาควิชา มีความเหมาะสมดี

11.5 การจัดที่นั่งพักหรือที่ทำงานนอกห้องเรียนควรปรับปรุง

11.6 ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตควรปรับปรุง

ปัญหาและอุปสรรค

1. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับอาจารย์

ผู้สอน อาจารย์บางท่านมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนิสิต อาจารย์บางท่านไม่เป็นกันเองกับนิสิตและเพื่อนร่วมงาน อาจารย์บางท่านสอนไม่ตรงกับเนื้อหาวิชา บุคลิกภาพของอาจารย์ วุฒิภาวะทางอารมณ์ของอาจารย์ ความรู้ของอาจารย์ในวิชาต่าง ๆ ที่สอน ทัศนคติของอาจารย์ต่อตนเองและอาชีพ และอาจารย์เลี่ยงการอ่านหรือเป็นที่ปรึกษาสารนิพนธ์

2. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับนิสิต

นิสิตมีความสามารถไม่เพียงพอ นิสิตมีทัศนคติที่เป็นลบต่อความรู้ความสามารถของตนเอง นิสิตไม่มีแรงจูงใจในการพัฒนาความรู้ นิสิตมีวุฒิภาวะน้อยและไม่ชอบทำงานหนักและนิสิตไม่ได้ตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้จริงๆ แต่เรียนเพราะต้องการปริญญาบัตร

3. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับทรัพยากร

ต่างๆ คือ มาตรฐานห้องเรียน และมีเสียงรบกวนจากภายนอก หนังสือล้าสมัย ขาดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไม่มีอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ใช้เพียงพอ และสภาพแวดล้อมภายนอก มีสุนัขจรจัด เรื่องความสะอาดยังต้องปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน มีดังนี้

1. ด้านการจัดเนื้อหาวิชา หลักสูตรควรเน้นหนักในการสอนการวิจัยมากกว่ารายวิชาที่เรียนในชั้นเรียน และบางรายวิชา เช่น Speaking ไม่ควรมีถึงสองรายวิชา

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดให้มีการสัมมนาออกสถานที่มากกว่าการสอนในชั้น

เรียนอย่างเดียว กิจกรรมการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเอง

3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนรายวิชาที่เรียน ควรมีหลากหลายมิใช่ประเมินเฉพาะในรูปของแบบทดสอบ การรายงาน และการอภิปรายเท่านั้น นอกจากนี้ควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองด้วย

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับหลักสูตร ศศ.ม. มีดังนี้

4.1 จุดประสงค์ของหลักสูตร ควรระบุให้ชัดเจนและชี้แจงให้ผู้เรียนทราบ และควรปรับปรุงให้เข้ากับแผนกลยุทธ์ของคณะและมหาวิทยาลัย

4.2 โครงสร้างและรายวิชาของหลักสูตร บางรายวิชามีเนื้อหาที่ซ้ำซ้อนกัน

4.3 การจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนบางท่านไม่ได้เตรียมการสอนตามโครงสร้างและรายวิชาของหลักสูตร ควรเน้นการปฏิบัติและควรมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย

4.4 การวัดและประเมินผล อยากรให้ทุกวิชามีการประเมินโดยใช้มาตรฐานเดียวกัน

4.5 การบริหารและบริการหลักสูตร เมื่อนิสิตเกิดปัญหาไม่ทราบว่าจะต้องติดต่อใครที่ทำหน้าที่ประสานงาน จึงควรจัดหาเจ้าหน้าที่ให้ความสะดวกแก่นิสิตด้วย

4.6 ลักษณะของมหาบัณฑิตที่พึงประสงค์ในอนาคต คือเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้ได้จริงในการทำงาน และสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานทุกระดับได้เป็นอย่างดี เป็นคนที่มีทั้ง IQ และ EQ จึงจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

บรรณานุกรม

- กรกฎ พลตรี. (2541). การติดตามผลบัณฑิตโปรแกรมการพัฒนารวมชน สถาบันราชภัฏสกลนคร. ปรินญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร .
- จรัส สุวรรณเวลา และคณะ. (2540). **บนเส้นทางอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระพันธ์ พูลพัฒน์. (2532). **เอกสารคำสอนวิชา กศ. 221 หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เฉลิมศักดิ์ เย็นสำราญ. (2545). **การประเมินหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี ธนาประเสริฐสุข. (2541). **การประเมินหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2525)**. ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โชติ เพชรชื่น. (2529). **เทคนิคการประเมินหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ทศนา เขมมณี. (2535). “ การประเมินผลหลักสูตร ”. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ เล่มที่ 4**. กรุงเทพฯ
: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ชัยจิราฉายกุล. (ม.ป.ป). **การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- ธำรง บัวศรี. (2532). **ทฤษฎีหลักสูตรออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2532). **หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปานศิริ ไพศาลนนท์. (2543). **การประเมินผลหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตสำหรับผู้บริหาร สาขา
วิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา : กรณีศึกษาความคิดเห็นนักศึกษา รป.ม. รุ่น 3**. ปรินญา
นิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต(นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระจตุพร สิทธิสูงเนิน. (2543). **การประเมินหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิคม ชมภูหลง. (2544). **เทคนิคและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง)**. มหาสารคาม :
อภิชาติการพิมพ์.
- นิตารัตน์ ศิลปเดช. (2536). “การประเมินหลักสูตร : กรอบแนวคิดในการประเมิน”. **ประมวลบทความหลักสูตร
สาระร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภูวดล ศิริวัฒนากุล. (2542). **การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหابัณฑิตครุศาสตร์ไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. ปรินญาณิพนธ์มหابัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2543). **การสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). **การพัฒนาหลักสูตร สานต่อที่ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : บริษัทเซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอรี จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). **พัฒนาหลักสูตรและการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- _____. (2525). **พัฒนาหลักสูตรและการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- _____. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วินัย คร้ามวงษ์. (2542). **การประเมินหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิสุทธิ เลิศปีติวาณิชย์. (2541). **การประเมินหลักสูตรมัคคุเทศก์ทั่วไป (ต่างประเทศ) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รวงทอง ลาฟอย. (2543). **การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหابัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2525). **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : เกียรติศักดิ์การพิมพ์.
- สวลัสกร ไชยสุนทร. (2545). **ความคิดเห็นของผู้บริหารครู - อาจารย์ที่มีต่อโครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์**. ปรินญาณิพนธ์มหابัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุพจน์ ดันตศิริวิทย์. (2545). **การติดตามการดำเนินงานการจัดหลักสูตรวิทยาลัยชุมชนระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2545**. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์. (2537). **เอกสารประกอบการสอนวิชา ปถ. 511 การพัฒนาหลักสูตรและการสอนในระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สายฝน คงเกลี้ยง. (2546). **การประเมินหลักสูตรโครงการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับผู้จัดการยุคใหม่ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เอกสารภาษาต่างประเทศ

- Barnhard, Deborah Edwards. (1994). **Qualitative Evaluation of a Nontraditional Curriculum: International Space University**. Ed.D. diss, Peabody College for Teachers of Vanderbilt University.
- Dyness, Jerry Sue. (1982). "A Follow - up of San Jacinto College 1977-1981 Business Administration Graduates with Implications for Curriculum Revisions". **Dissertation Abstracts International**.
- Good, Carter V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw - Hill Book Company.
- Hatch, Rayman N. and Stefire Buford. 1965. **Administration of Guidance Service**. New Jersey : Prentice - Hall.
- Hayes, J. and Hopsob, B. (1977). **Career Guidance**. London : Heinemann Education Book.
- Kauss, Theodore Rodney. (1969). "An Evaluation of Master of Arts in Teaching Program of Teacher Education at Northwestern University". **Dissertation Abstracts International**. 40(5) : 2163-A : September.
- Lefever, Welter D., Archie M. Turrel and Henry I. Weitzal. (1950). **Principle and Techniques of Guidance**. New York : The Ronald Press Company.
- Margot, Gary Lunn. (1992). **An Investigation of the Management Information Systems Curriculum in Ohio Postsecondary Schools Compared to The Needs of Business**. Ph.D. diss, Ohio State University.
- Nagel, Joseph Robert. (1986). "An Evaluation of Doctoral Program in Educational Administration at the University of Akron as Perceived by Its Graduates, 1969 - 1984". **Dissertation Abstract International**. 47(6) : 1140 - A : October.
- Oliva, Peter F. (1992). **Developing the Curriculum**. Harper Collins : New York.
- Sayler, J Galen and William M. Alexander. (1974). **Planning Curriculum for Schools**. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Scharfer, Reed M. (1961). "An Evaluation of Teacher Education Program at Persons College". **Dissertation Abstract International**. 23: 3100-A : May.
- Simmons, Reed M. (1980). "An Evaluation of the Music Education Curriculum at Lama University through an Analysis of the Responses of Its Teaching Graduates" . **Dissertation Abstracts International**. 40 : 6183 - A, June.
- Taba , Hilda. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Harcourt, Brace and World Inc.
- Tanner , Daniel and Laure N.Tanner. (1980). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York : Macmillan.